

Nova praviknost.

>Ne mislite, da sem prišel razvezat poslavo in preroke; ne razvezat, ampak izpolnit. Kajti, resnično vam povem, nebo in zemlja ne bosta prešla, preden se vse to ne zgodi.<

>Kdor najmanjšo teh zapovedi razveže (ne izpolnjuje), bo najmanjši v nebeškem kraljestvu. Kdor pa jih izpolnjuje in uči, ta bo velik imenovan v nebeškem kraljestvu. Ker povem vam, ako vaša praviknost ne bo obilnejša kakor ona pismarjev in farizejev, ne boste prišli v nebeško kraljestvo.<

V pridigi na gori, ko je govoril osmero blagorov, je Gospod nastopil kot prerok novega zakona, t. j. nove duhovne zveze človeka z Bogom. To je pač najgloblji pomen religije, da ljudje po njej pridejo v živo, duhovno in moralno zvezo z Bogom, ki je najgloblji in najvišji temelj sveta in življenja. S tem pa pridejo v stik, duhovni in moralni stik s svetom, zlasti s soljudmi. Z najglobljo življenjsko zvezo, z najglobljam in najmočnejšim temeljem vsega bistva pa sprejmo tudi moralno moč, življenje zmagovati in njegove zahteve na pravilen način vršiti.

Ta zveza je imela v starem testamenteu obliko tako zvane >teokratije<, >zakona<, >postave<. Bog je bil kralj in gospodar izvoljenega ljudstva. On mu je dal zapovedi, zakone, kakor monarh izda svoje zakone. Na vršitev, t. j. izpolnjevanje teh zapovedi je navezal plačilo, na nevršitev, t. j. preamljanje pa kazen. Obrnil se je pri svoji zakonodaji na čuvstvo strahu in upanja zemeljskega plačila in zemeljske kazni, da je izvoljeno ljudstvo izpolnjevalo te zapovedi.

Ta religija trdega zakona je odgovarjala kulturnemu razvoju ljudstva, ki je bilo trdno naseljeno in je paslo svoje črede, t. j. ki se je preživljalo

z živinorejo. V zvestem izpolnjevanju postave se je podedovala od očeta na sina in iz roda v rod ona zvestoba in prednost, ono versko in narodno navdušenje, ono junaštvo, ki ga občudujemo na tolikih možeh in ženah starega zakona.

Čim bolj pa so razlagalec postave, pismarji, gledali le na zunanjo točno vršitev zakona, tembolj brez duha, brez prave oblike, brez pravega življenja je postajala zveza z Bogom; tem večja pa je bila tudi nevarnost za samo zunanje izpolnjevanje zapovedi, nevarnost, da so ljudje ob suhem zakonu pozabljali na živega zakonodajalca, da je iz religije nastalo nekako trgovsko razmerje: za toliko in toliko, dobim toliko in toliko. Nadalje je stopala tudi obzirnost do ljudi vedno bolj v ospredje; zapovedi so izpolnjevali brez notranjega nagiba, brez misli na Boga. Tiho in neopaženo je začela stopati med ljudi in Boga preračunjenost in hinavščina.

Tedaj se je pojavil Kristus kot znanilec in ustanovitelj nove zveze z Bogom, znanilec novega zakona.

Zelo značilna je že vnanja oblika Kristusovega oznanila. On ne pravi: >Moraš!< in >Ne smeš!<, ampak: >Blagor ubogim, krotkim, žalostnim itd.< Svojega oznanila novega zakona ne vtesni v obliko zakona, zapovedi, ampak v obliko blagovanja, blagoslavljanja, zveličanja. Njegova zapoved je vabilo k zveličanju.

Tudi cilj, ki ga postavlja svojim, je značilen. Označi ga: nebeško kraljestvo. Nikjer ne reče: >Če boste izpolnjevali moje zapovedi, vam bom dal bogastva, moči, zmago nad sovražniki<, ampak: Kdor hodi moja pota, mu bom dal večno življenje. Nikoli ne grozi z zemeljskimi kaznimi, kakor preroki starega zakona.

Prav tako pa se moramo začuditi

tudi vsebini novega oznanila. Saj je to oznanilo ubogim, žalostnim, preganjanim, torej zapoved bolj trpne kot pa tvorne oblike, bolj zapoved potrpežljivega čakanja, kakor pa sile in zmagovite moči.

Čudimo se tudi, ko svojim pravi: »Vi ste sol zemlje, vi ste luč sveta«. Saj s tem pokaže vsem, ki hočejo slediti njegovi poti daleč tja čez meje domače dežele, čez meje judovstva in jim s tem da dediščino, ki naj si jo pridobije, kar ves svet in vsa ljudstva.

Kaj torej namerava? Ali bo preroke in staro postavo zanikal in jim odrekel resničnost in moč? Že vidi v očeh poslušalcev to vprašanje in tudi že sovražno nasprotstvo, ki mu bo skušalo uničiti njegovo življenjsko delo. In zato že vnaprej razoroži ta predsodek z besedami: »Ne mislite, da sem prišel razvezat postavo in preroke, ampak izpolnit.«

Kaj pa hoče, pokaže potem na nekaterih primerih. Iz vseh teh pa izhaja temeljna misel: hočem človeka oprostiti od napačnega razumevanja zakona, od zakonske sužnosti. Izpolnjevanje zapovedi naj se ne vrši iz nizkotnega strahu in sebičnega upanja, ampak iz življenjske zveze človeške duše z Bogom iz ljubezni. To naj pa bo prosto, plemenito dejanje ljubezni. Naj ne bo kako trgovsko razmerje, ampak izraz z Bogom združenega mišljenja. Ne zaradi časnega plačila ali kazni naj se zapovedi držimo, ampak zaradi soglasja naše duše, našega notranjega bistva in hotenja z voljo nebeškega Očeta. Samo, zgolj zunanje izpolnjevanje še ne more oplemenititi naše duše, ne zadovoljiti naše volje; celo v nevarnost nam je. Zato pa moramo najprej svoje mišljenje in hotenje na znotraj okreniti, potem izraste iz te plemenitosti veselo, prostovoljno izpolnjevanje zakonov in zapovedi, prava zvestoba v tem.

Ali se potem čudiš, če pravim, da je suženjstvo napram Bogu grda reč? Ne suženjskega klanjanja in strahu smo dolžni Bogu, ampak notranje, žive pravičnosti. Iz resničnega življenja in

veselja do Boga, iz prostosti in plemenite ubranosti naše volje naj izhaja naša zvestoba do božjih zapovedi. Ne oproščanje od vsake zapovedi, ampak notranja prostost volje za izpolnjevanje zapovedi v službi nebeškega Očeta, ki kliče in vabi v nebeško kraljestvo. Potem nam ne bo revščina, trpljenje, prenašanje težav in boleznin, preganjanje in zaničevanje neznosno breme, ne mrka usoda, ampak živo delo, božja služba in boj za nebeško kraljestvo, veselo delo, razveseljujoč boj.

Ali pa nam ima to razmišljanje tudi kaj povedati, posebno še nam in vsakemu izmed nas? Mislim, da to, kako naj skušamo duha trde zapovedi izpremeniti v duha ljubezni. S tem pa si postanemo svesti celotnega porasta in dviga našega življenja, ki nam iz zapovedi ljubezni izraste. Dal nam pa tudi še zmagujočo moč, globoko veselje v duši, kar je oboje sad resnične možatosti.

Načrt in proračun.

Pameten človek se ne loti nobenega dela kar tjavendan brez načrta in brez prevdarka. Čim večje, čim težavnejše in čim važnejše je delo, tem bolj potrebno je, da si naredimo najprej načrt in kolikor mogoče natnčen proračun, oziroma račun o stroških in dohodkih ali o čistem donosu. Tak načrt in proračun, ki je lahko prav preprost, bi si moral narediti za vsa dela v bodočem letu tudi vsak napreden sadjar. Sedaj pozimi je čas za taka dela, zato bo morebiti marsikomu ustrezno, ako pojasnimo, kako si mislimo take sadjarske načrte in proračune.

Najprej razdelimo vsa dela v sadovnjaku v dve glavni skupini: V prvo skupino spadajo vsa tista dela, ki bi jih morali opraviti vsako leto, brez izjeme, v drugo pa tista, ki pridejo na vrsto vsako drugo leto ali pa še poredkeje. K opravilom, ki bi se morala izvrševati vsako leto, spada pred vsem zatiranje zajedavcev, torej

jesensko, spomladansko in poletno škropljenje, zlasti zatiranje ušic, varstvo pred zajcem, voluharjem itd. Večina drugih del pa je takega značaja, da zaleže vsaj za dve leti, ako se vselej temeljito opravi. Popolnoma zadostuje, ako vsako drugo leto pregoste vrhove razredčimo in ostrgamo staro skorjo, miah in lišaje. Tudi enkratno izdatno gnojenje bi zadostovalo za dve leti, zlasti ako damo drevesu vse snovi, ki jih zemlji primanjkuje (dušik, kalij, fosforovo kislino in apno), v obilni meri. Seveda je primerno redno vsakoletno gnojenje še boljše.

Kdor ima obširnejše nasade, si bo moral v načrtu vsa ta dela tako razdeliti, da bo n. pr. eno leto en del nasada snežil, drugi del pa gnojil. Naslednje leto bo pa dela v obeh delih nasada zamenjal. V silo bi se ta dela razdelila tudi na triletni obrat, kar je še vedno mnogo bolje nego nič.

Imamo pa tudi taka dela, ki niso redna, ampak jih opravljamo le po potrebi. Tu sem spada n. pr. zasajanje novih nasadov, prepljanje, pomlajanje, kako posebno gnojenje, n. pr. z apnom ali umetnimi gnojili. Vsa ta redna in neredna dela je treba dobro preudariti in najnujnejše in najpotrebnejše vzeti v načrt. V načrtu izračunimo posebno čas, ki bo potreben za dotično delo, izražen v urah ali pa v delovnih dneh. Iz tega posnamemo, koliko delovnih sil bo treba in pa kakšne stroške bomo imeli z dotičnim delom.

Če na tak način obdelamo drevje najprej na papirju, kolikor si pač upamo zmagati, bomo imeli lep pregled čez vsa dela. Vedeli bomo, kdaj je treba začeti, da bo delo o pravem času gotovo, preračunali bomo, koliko zmoremo s svojimi, ali domačimi silami in koliko bomo morali najeti. Vedeli bomo tudi, koliko in katero orodje bo potrebno, koliko materijala (škropila, gnojila itd.) bomo potrebovali.

Iz teh podatkov prav lahko izračunimo, koliki bodo skupni obdelovavni stroški enega leta (svoje delo moramo tudi računati), koliko pride povprečno na drevo in kako bi se utegnila v slu-

čaju letine dela izplačati, ako bi bil pridelek za neko povprečno količino obilnejši in do neke določene mere boljše kakovosti.

Samo ob sebi je umljivo, da je treba tak delovni načrt in proračun spisati v gospodarsko knjigo, ki je prirejena za mnogo let. Ko bomo delali načrt in proračun n. pr. za leto 1932., bomo morali imeti pred seboj tozadevne zapiske od leta 1931. itd.

Sadjarji! Vedite, da je sadjarstvo tista panoga, ki ima pri nas sijajno prihodnost, panoga, ki daje največji čistí dobiček, ki se najlaže goji poleg vseh drugih kmetijskih panog in ki se posebno lahko druží z živinorejo, ker sadno drevje ne zahteva posebnih prostorov, ampak raste in rodi tudi po zaledirjenem, travnatem svetu. Obilo se vam bo povrnil trud, ki ga boste obrnili v obdelovanje in nego svojih sadovnjakov.

Paz te na vsebino stek enic!

Pogostokrat potrebujemo v gospodarstvu za ta ali oni namen razne tekočine (strupene in nestrupene); doma pa shranjujemo tudi zdravila, ki jih rabimo v slučaju bolezni ali nesreče in ki imajo včasih v sebi bolj ali manj strupene primesi. Marsikje pa so pri uporabi in shranjevanju teh snovi jako neprevidni. Lahkomiselnost in neprevidnost pri opravi s strupi v kakršnikoli obliki pa je povzročila že mnogo gorja, ki ga je bilo težko ali celo nemogoče popraviti. Take nezgode pa prav lahko preprečimo, če se strogo ravnamo po varnostnih navodilih.

Kadar kupujemo v drogeriji kislino in raztopino, nam jih drogist ne sme naliti v steklenice, ki so podobne onim, v katerih shranjujemo razne tekočine za kuhinjsko porabo, t. j. za hrano. Seveda pa se dogodi jako pogosto, da ljudje te kupljene tekočine doma prelivajo iz pravih steklenic v druge, n. pr. v steklenice od piva, vina, slatin itd., kar je velika napaka;

navadno potem tudi pozabijo, da mora dobiti steklenica listič z natančnim napisom, da točno vedo, kaj je v njej. Kaj lahko se potem zgodi, da zaradi take površnosti polije gospodinja solato s petrolejem namesto s kisom, kar sicer še ni najhujše, ker nas petrolej s svojim neprijetnim duhom kaj kmalu opozori na napako. Strašno pa je, če kdo nagne steklenico kisle vode in naredi iz nje požirek »solne kisline«, kajti posledice tega so grozne opekline in razjedline.

O steklenicah z zdravili pa je pomniti tole: Steklenice z lekomi za notranjo porabo, t. j. za uživanje, imajo prilepljen bel listek (etiketa), druge, za zunanjo uporabo, za mažo, pa rdečega. Poleg teh dveh, za cko vidnih znakov pa bodo vpeljali pri steklenicah še dve novi vrsti razločevanja, da jih bo tudi v temi lahko ločiti, in sicer bodo steklenice z zdravili za notranjo uporabo okrogle in gladke, one, z zdravili za zunanjo porabo pa oglate in žlebaste. Močno učinkujoča zdravila, pri katerih je treba še posebne previdnosti, imajo nalepljen črn listek z belo mrivaško glavo in z napisom: **Pozor! Strup!** Pozneje bodo pa uvedli za te trioglate steklenice, katerih ne bo mogoče zamenjati z nobeno drugo steklenico.

Kratko: Ne shranjujmo raznih kislin, ter strupenih in podobnih tekočin v steklenicah od živil! Opremimo jih z listki in napisi! Ne imejmo jih kar pomešanih med drugimi steklenicami, temveč hranimo jih strogo ločene na varnem prostoru!

Isto velja za razne snovi v prahu. Kolikokrat najdemo kje papirnato vrečko z belo snovjo, pa seveda brez napisa. Kaj je v njej? Morda jedilna soda, morda magnezija, sladkor v prahu ali pa hud strup za miši in podgane. Proč torej s takim načinom shranjevanja, in sicer takoj, da se ne zgodi zaradi zamenjave večja ali manjša nesreča. Š. H.

Delo v živ'no-e'skih zadrugah.

Skoro vsak dan slišimo in beremo, da je živinoreja najpoglavitejša panoga našega kmetijstva. To je res, ampak le bolj poredko čujemo, kaka pota naj ubere živinorejec, da se ta panoga opomore. Do napredka in večje dobičkanosti živinoreje pridemo brezdvomno le s pomočjo vztrajnega in vestnega dela živinorejca in zadrug. Teh imamo sicer mnogo, ampak živinorejska zadruga, ki ne vodi rodovnika in ne izvršuje kontrolne molže, je le papirnata zadruga in so njene koristi za napredok živinoreje malenkostne, v večini slučajev celo ničeve. Za nabavo in vzdrževanje par bikov še ni treba ustanavljati živinorejske zadruge, ker preskrbo bikov ima po zakonu o pospeševanju živinoreje vršiti občina. Živinorejska zadruga, ki ne vrši temeljnih nalog, je lahko celo v spodniko in avira za ustanovitev delovalnih in sposobnih zadrug v sosesčini.

Da se odstranijo ovire neznanja, ki so do danes v mnogih slučajih onemogočale notranje združeno delo, da bodo združni funkcionarji znali pravilno vršiti svoje poste, sta se vršila lansko leto in letos v Kranju dva posebna tečaja, na katerih so imeli tečajniki priliko, da se praktično izurijo v ocenjevanju živine za sprejem v rodovnik, v vodstvu združnih knjig itd. Gorenjske živinorejske zadruge in nekatere izven Gorenjske so poslale v Kranj svoje najboljše ljudi, ki so sledili pouku z vidnim veseljem in reaznostjo. V interesu živinoreje je, da zadruge sedaj nikakor več ne odlašajo, temveč da se takoj odločijo in pričnejo še pred novim letom z vodstvom rodovnika in mlečne kontrole. Pred vsem naj nemudoma izvolijo rodovne komisije, v katere naj pridejo sposobni, vneti in nepristranski združniki, zlasti taki, ki so obiskali kranjski tečaj. Rodovne komisije naj začno brez odlašanja z ocenjevanjem in sprejemanjem sposobne živine v ro-

Naročite »Slovenca« na ogled!

dovnik. Ko bo to končano, naj prične zadruga takoj z izvrševanjem mlečne kontrole. Če prizadete zadruge tega ne store, bosta zopet potekla jesen in zima v brezdelju, izgubljeno bo tako rekoč celo leto.

Skoro nobena živinorejska zadruga na Gorenjskem nima merilne palice. Ta priprava je potrebna vsaki zadrugi, ker drugače je nemogoče ocenjevanje na 100 točk. Z izposojevanjem takih priprav ni nič, to ve vsak preudaren zadrugnik. Zadruge si naj s pomočjo svojih revizijskih združenih zvez takoj preskrbijo merilne palice in tudi vsaj po eno do tri posebne golide za kontrolno malžo.

Zanašati se na tujo pomoč je napačno, saj je vendar namen živinorejske zadruga — samopomoč. Zadruga ne morejo imeti danes nobenega izgovora več, s katerim bi mogle upravičiti nadaljnje zavlačevanje, temveč se morajo postaviti na lasne noge in pričeti s samostojnim delom, kakor jim ga predpisujejo pravila. Če keka zadruga n. pr. v kranjskem okraju še nadalje odlašajo z delom, si daje s tem spričevalo nesposobnosti in nevrednosti nadaljnje obstoja.

Razstava kuncev v Kranju.

Da čim bolj razširi in pospeši rejo kuncev med ljudstvom, je sklenil odsek za rejo kuncev, da priredi v Kranju razstavo kuncev, ki naj bi bila propagandnega značaja.

Vodstvo razstave je prevzel tamkajšnji domačin, odbornik g. Joško Likozar, v pomoč pa sta mu bila dodeljena gg. Hudales in Kregar. V soboto, dne 29. novembra t. l. so pri spele pošiljke v Kranj, kjer so jih namestili v prostorih gostilne Petra Mayer. Razstavljenih je bilo okoli sto živali, in sicer sledeče pasme: belgijski orjak, beli orjak, modri dunajčan, havana, činčila, srebrec, black-and-tan, ruski kunc ter reksi: bober, beli, črni, železnosivi in činčila reks.

V ponedeljo 30. novembra zjutraj je bila razstava otvorjena, ko so prispeli

prvi obiskovalci, gredeč od maše domov. Razstavo je obiskalo v vseh treh dneh približno tisoč ljudi. Dne 1. decembra si je ogledal razstavo korporativno tudi občinski odbor z g. županom na čelu.

V splošnem se je opazilo, da vlada med vsemi sloji veliko zanimanje za gojenje plemenitih vrst kuncev. Očlanjenih je bilo več kot sto navodil, poleg knjige »O reji domačega zajca«. Pristopilo je tudi večje število novih članov. Sklenilo se je tudi nekaj kupčij. Rejci iz Tržiča in Jesenic so naprosili odbor, da priredi podobno razstavo ter obenem tudi predavanje v Tržiču in na Jesenicah. Odbor bo skušal ustreči ter bo priredil v mesecu januarju in februarju podobno razstavo, ki jo bo sponožnil še z izdelki iz kuncje kožuhovine.

Z vstopnino na razstavi so bili križi le delni stroški prehrane in prevoza. Ostalo bo križ odsek iz podpore, katero je zaprosil v ta namen pri kranjski upravi v Ljubljani.

Na tem mestu izreka odbor zahvalo vsem članom, ki so kljub svojim stroškom odposlali živali na razstavo, dalje še posebej kranjskemu domačinu g. Jošku Likozarju, kot vodji razstave ter vsem, ki so bili odseku na uslugo bodisi s podarjeno krmo ali drugače izkazano naklonjenostjo.

Denar.

g Vrednost denarja 16. decembra.
Denarni promet na ljubljanski borzi je bil v poslednjem tednu manjši, ker so bili le štirje borzni setanki. Znašal je samo 13.44 milijona Din v primeri z 20 milijoni prjšnjih tednov. Največ prometa je bilo v dolarjih in za tem v angleških funtih. Tečaj so pa večinoma popustili, ker je švicarski frank kazal čvrstejšo tendenco in s tem v zvezi so tečaji v Curihu navedavali. Tako je naš dinar na curiški borzi zaznamoval 9.12625 centimov. — Na ljubljanski borzi so tuje valute notirale kakor sledi: 1 angleški funt 274.36 Din, 1 ameriški dolar

56.37 Din, 1 holandski goldinar 22.76 Din, 1 nemška marka 13.46 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski penga 9.89 Din, 1 avstrijski šiling 7.95 Din, 1 belgijski belg 7.89 Din, 1 italijanska lira 2.96 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.68 dinarja.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Položaj za žito je ugoden in cene so čvrste, vendar zaključkov je primeroma malo. Žito se ponuja franko slovenska postaja po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh za 100 kg po naslednjih cenah: *pšenica*: baška 80-81 kg težka po 200—202.5 Din, srbobranska 80 kg in gornjebaška 79-80 kg po 197.5—200 Din, baška 79 kg težka po 185—187.5 Din, baranjska 79-80 kg po 182.50—185 Din; *ječmen*, ozimni, 65-66 kg po 155—157.50 Din; *koruza*, baška, stara, po 147.50—150 Din, baška, nova, umetno sušena po 132.50—135 Din, baška, času primerno suha, po 122.50—125 Din; *oves*, baranjski, po 182.50—185 Din; *moka* »Og« po 340—345 Din.

g Žitna kupčija se je v zadnjih 14 dneh nekoliko poživila na inozemskih borzah in istočasno tudi na domačem trgu. Cene so narasle za pšenico kakor tudi za koruzo, katere slejkoprej mnogo izvažamo. Največ kupuje Priviligirana izvozna družba, ki je pa plačevala neizpremenjene cene. V ostalem se pozna, da stojimo pred božičnimi prazniki, ki si skuša vsak zagotoviti potrebno množino blaga do po novem letu.

g Kupčija s fižolom. Letošnja letina je bila v splošnem ugodna in tudi cene so bile v začetku povoljne. Najprej so notirale 300—350 Din za 100 kg, pozneje so se zvišale na 400—450 Din, toda kmalu so nazadovale kar na 280—300 Din. Tako nizke cene so naravno povzročile živahnije povpraševanje s strani inozemstva, ki sedaj nekoliko več kupuje.

g Kupčija z jabolki je nadalje čvrsta in povpraševanje s strani inozem-

stva še vedno živahno. Cene, ki so bile v začetku kampanje okrog 150 do 200 Din za 100 kg, so se v zadnjem času okrepile na 300—400 Din za navadno blago. Sortirana in prvovrstna jabolka pa dosežajo ceno od 6 do 7 Din za kg brutto za netto v ameriških zabojih.

g Tržišče z jajci. Izvoz jaje v zadnji dobi znatno narašča. Povpraševanje je zlasti iz severnih dežel zelo živahno in zato so tudi cene bolj trdne. Tudi v Italiji in Švici je opazati izboljšanje na jajčnem trgu in radi tega so se tudi pri nas cene nekoliko zvišale. — Belgrajska občina je izdala naredbo, da morajo biti vsa jajca, ki jih prodajajo trgovci, žigosana z žigom dotičnega trgovca in dnem, ko si jih je nabavil. Od te določbe so izvzeta jajca, ki jih kmetovalci neposredno prinesejo v mesto. Če taka jajca kupi trgovec, jih mora takoj opremiti z žigom.

g Vinsko tržišče. Položaj v evropski vinski trgovini se je v poslednjem času znatno zboljšal. Francija je imela posebno v južnih pokrajinah precej slabo letino, zato je začela kupovati vino v inozemstvu. Takoj so ji sledile tudi druge nevinorodne države ter so tudi one začele uvažati to blago. Francija je pokupila precej močnejših vin v Madžarski in Jugoslaviji: v Dalmaciji in v Banatu in ga uvažava v južni del svoje države. — Zgled Francije je vzpodbudil tudi druge države, da so se začele preskrbovati z vinom. Tako izvažava Jugoslavija svoja vina tudi v Švico, Avstrijo, Českoslovaško, Nemčijo in Poljsko. Avstrija bo začela v večji meri uvažati šele po novem letu, ko se vina že učistijo. — Glasom teh vesti se torej letos ni bati pred hudo vinsko krizo, ker bo mnogo dalmatinca in banatčana šlo iz države in se bo zato ostali pridelek lahko vnovčil, četudi so mu cene nizke.

g Vinski sejem v Ivanjkovcih. V torek 11. t. m. je bil v Ivanjkovcih pri Ormožu vinski sejem, ki se ga je udeležilo 69 vinogradnikov s 150 vrsta-

mi vin letnikov 1927, 1928, 1929 in 1930. Cene so se gibale za letnik 1930 od 4.50—8 Din za liter, za letnik 1929 od 7.50—10 Din. Kupčij je bilo malo, ker je bil obisk interesentov vsled neugodnega vremena skrajno slab.

— Kar se splošne kakovosti letošnjega pridelka tiče, je treba ugotoviti, da je ta mnogo boljši nego se je prvotno pričakovalo. Razstavljeni vina so bila vsa dobre kakovosti in brez pogoška, kar je znak, da vzgajajo vinski sejmi vinogradnike v dobrem kletarstvu.

g *Akcija za znižanje cen kruhu.* Po naročilu ministrstva za notranje posle je banska uprava izdala nalog vsem sreskim in mestnim načelstvom, da takoj podvzamejo primerne korake za znižanje cen kruha. — Ta korak vlade je bil nujno potreben, kajti to vendar ne gre, da bi eden maloštevilen obrtniški stan tako izkoriščal producenta in konzumenta. Če pomislimo, da stane 1 kg pšenice 2 Din, 1 kg moke 3 Din in 1 kg kruha 4.50 Din, in da dobi pek iz 1 kg moke navadno 1.30 do 1.40 kg kruha, vidimo, kak dobiček si delajo peki in mlinarji. Kmet pa niti svoje pšenice ne more prodati. — Nič boljše ni z mesom. Živina po 5—6 Din za kg žive teže, meso pa po 18 Din kg. Kam gre razlika? Kmetje bi morali sami klati svojo živino in bi dobili več za njo, drugi bi pa ceneje jedli meso.

g *Splošno padanje cen.* Narodna banka je objavila indeks cen v trgovini na debelo za november, ki kaže nasproti oktobrskemu indeksu ponovno nazadovanje za poldrugo točko. Skupni indeks cen za november znaša namreč 79.2 nasproti 80.8 v oktobru, 82.8 v septembru, 87.7 v avgustu in 88.8 v juliju. — Ta indeks je postavljen na povprečno višino cen v l. 1926, ki je označen s številom 100. — Od julija t. l. so torej naše cene nazadovale skoraj za 10 odstotkov. Najhuje so padle žitne cene od 77.3 do 71.4, zelo malo so nazadovale industrijski izdelki za 0.6, mineralni proizvodi za 1. Edino indeks cen živine se je dvignil za 1.8 na 95.1. Nazado-

vanje cen v poslednjih treh letih nam poda sledeča slika:

1928	134.9	107.1	93.9	104.7
1929	106.0	99.2	89.3	95.3
1930	71.4	95.1	74.8	79.2

Živina.

g *Ljubljanski živinski sejem.* Zadnji sejem v Ljubljani je bil prav znoten in tudi kupčija zadovoljiva. Dogon je znašal: 209 konj, 119 volov, 76 krav, 25 telet, 263 prašičkov za rejo. Prodanih je bilo: 33 konj, 22 volov, 27 krav, 16 telet in 150 prašičkov za rejo. Cene ostale v primeri z zadnjim sejmom neizpremenjene. Za 1 kg žive teže so plačevali naslednje cene: voli, prvovrstni, 9 Din, II. 8 Din, III. 7 Din, krave, debele, 4.50—6.50 Din, klobarice 3—3.50 Din, teleta 10—12.50 dinarjev.

g *Na mariborski prašičje sejem* 13. t. m. je bilo pripeljanih 216 prašičev, ki so se prodajali po teh-le cenah: mladi prašiči, 5—6 tednov stari, po 100—120 Din komad, 7—9 tednov po 150—200 Din, 3—4 mesece 250 do 350 Din, 5—7 mesecev 400—450 Din, 8—10 mesecev 550—600 Din, 1 leto stari 800—900 Din. Za 1 kg žive teže 8—11 Din, 1 kg mrtve teže 12—14 dinarjev. Prodanih je bilo 76 giav. Cene so od zadnjega sejma nazadovale.

g *Živinski sejem v Kranju.* Poslednji živinski sejem v Kranju je bil bolj slabo obiskan od živinorejcev in kupcev. Prignanih je bilo 52 volov, 36 krav, 6 bikov, 6 mladih junic in juncev, 14 prašičev. Prodanih je bilo 20 volov, 18 krav, 1 tele, 2 junca, 1 bik, 4 prašiči. Cene so bile za vole 3000 do 4000 Din, krave 1500—2500 Din, teleta 800—900 Din, junci 3000 do 3500 Din, bik 5000 Din, prašiči 300 do 2000 Din. Kupčija je bila v splošne mprecej slaba.

Izvrstna politura za pohištvo se napravi iz enakih delov lanenega olja in belega kisa. V steklenici dobro premešaj pred uporabo.

Razno

g Perutninarska zadruga v Ljubljani. Odsek za perutninarstvo Kmetijske družbe namerava ustanoviti perutninarsko zadrugo in je v ta namen sklical za četrtek 18. t. m. ustanovni občni zbor, ki bo v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani. Namen zadruge je, razširjati predvsem gojitev rjave štajerske kokoši in njeno odbiro. Osnovati hoče pitališče za razno perutnino v Ljubljani, pomagati pa tudi svojim članom pri nabavi raznih perutninskih potrebščin.

g Tuji jeziki v domačem trgovskem poslovanju. Trgovinsko ministrstvo je bilo že ponovno opozorjeno, da se mnoge domače tvrdke tudi v korespondenci z drugimi domačimi tvrdkami poslužujejo tujih jezikov, zlasti nemščine. Tako postopanje ne predstavlja samo zapostavljanje državnega jezika, temveč ima tudi za posledico favoriziranje inozemcev na škodo domačih ljudi, ki pogosto navzlic popolni usposobljenosti ne morejo najti zaposlenja, ker popolno ne obvladajo nemškega ali madžarskega jezika. Zato je trgovska zbornica v Zagrebu, v katere območju so taki primeri zelo pogosti, opozorila vse tvrdke, da se v knjigovodstvu in korespondenci poslužujejo le državnega jezika.

Z zdravnikovega zapečka.

(Nadaljevanje.)

R. Š. v Z. Šumi Vam po nšesih in slabo slisite po močnem prehladu pred 4 meseci? Domači zdravnik Vam je uho izbrizgal in Vas potolažil, da bo kmalu boljše. A tega kar neče biti. Svetujem Vam, da pridete v Ljubljano in si daste pregledati ušesa po kakem zdravniku za ušesne bolezni. Morda opravite že pri njem, kar želite, morda je treba operativnega zdravljenja v bolnišnici. Ne odlašajte!

A. P. v St. V. Sol Vam je zdravnik prepovedal? Vam se zdi zahteva pretirana oziroma neopravičena, saj je vendar sol človeku potrebna! Zares, brez soli bi človek ne mogel shajati, saj je sol (navadna kuhinjska sol) nujno gradivo za želodčno kislino, ki bi brez nje želodec ne mogel opravljati svojega dela. Vedite pa, da je v naših običajnih hranivih samih soli dovolj za to potrebo, običajno soljenje je navada, ki se

inarskije razpašča v razvado, za mnoge ljudi kvarno razvado. Za mnoge bolezni je sol škodljiva, pri obstojnih ali ledvičnih boleznih in svodenicah, pri kožnih in živčnih motenj, zlasti božjasti (ali epilepsiji) prepovedujemo sol že od nekdaj, v zadnjem času so dognali učenjaki, da je sol nevarna tudi pri jetiki (kostni, sklepni, ledvični, kožni in pljučni tuberkulozi). Sol je močno in zdravemu človeku nepotrebno, bolehnemu ali bolnemu človeku kvarno dražilo! Zakaj je zdravnik prepovedal sol Vam, ne vem, ker niste označili bolezni, svetujem Vam pa, da ga točno obogate! Pazite pa tudi pri prehrani otrok, da se ne razvadijo s soljo!

I. M. Z. Vdovec, ki sta mu umrli že dve ženi radi jetike, mladi, pustivši mu kopico slabotnih otrok, Vam ponujajo za možn? Kaj naj Vam svetujem kot zdravnik? Če je on sam zdrav človek, dober in skrben gospodar ter Vam všeč, pa se zmenita pod temi pogoji: Staro spalnico, kjer sta ležali in umrli prvi dve ženi, naj temeljito obnovi in razkuži (kako naj se to napravi, naj se pouči iz knjig, ali pa naj da to delo opraviti okrajnemu razkuževalcu). Za Vas pa naj da napraviti na podstrešju ali novem nadzidku novo spalnico, ki bo prostorna, zračna in solčna, z novim pohištvom in novo posteljino. Tudi za otroke naj istotako preskrbi. Potem pa: V božjem imenu na trdo življenjsko pot, ki jo prehodi do zadovoljivega konca samo poštenovalna žena z junakiškim srcem, dovolj širokim in močnim za dve družini!

N. Z. v B. Vaš 18letni sin da ne more spati in zato kolovratni okoli vsak večer čez polnoč, zjutraj bi pa spal do opoldne. Menim, da je bolj vzgojna ke zdravniška zadeva, kako naj spravi Vaš sin svoj dnevni in nočni red v sklad z običajnim. V Vaši družini treba krepke rediteljice; če je fant izgubil očeta v vojni, morate pač Vi resno vršiti njegovo oblast in pravico. Če pa zares mislite, da je sin živeno ali kako drugače bolan, spravite ga k zdravniku, ki ga preišče in mu da potrebna navodila. Bojim se pa, da bo Vaše prizadevanje že nekoliko kasno!

M. M. v H. Vaš 15 mesečni sinček ima samo 4 zobiček, sicer je zdrav in zelo proburen. Ako je otrok zares zdrav in nima znakov za angleško bolezen (ali rahito) na 6. letu, potem je zakasnelo zobljenje (ali delovaje zob) brezpomembno, pravijo celo, da je kasno zobljenje samo pridobitev, ker so taki zobje trajnejši. Poprvek imajo zdravi otroci v tej dobi 12 do 16 zob. Dajte otroku po vsaki jedi grizti krajec trdega kruha ali trdo jabolko, dvakrat na teden naj dobiva fižolovo ali grahovo juho ali tako zmečkano.

Mehurjev ne boš dobil na petah in stopalih ako si noge preje odrgneš z milom